



KENNISCENTRUM
EUROPA
DECENTRAAL

Kenniscentrum Europa
Decentraal

AGVV factsheet



COLOFON

Eindversie 24 april 2023

Jasmijn de Haas

Fabienne Hekman

Inger de Ru

Matthijs van Wolferen

DISCLAIMER

Kenniscentrum Europa Decentraal is zorgvuldig als het gaat om het geven van betrouwbare en actuele informatie. Zij kan echter niet garanderen dat de informatie in dit document foutloos, volledig en actueel is. Daarom kunnen aan de informatie in dit document geen rechten worden ontleend. Verder aanvaardt Kenniscentrum Europa Decentraal geen aansprakelijkheid voor schade als gevolg van onjuistheden of onvolledigheden in de aangeboden informatie, noch voor schade die het gevolg is van problemen veroorzaakt door, of inherent aan het verspreiden van informatie via het internet, zoals storingen of onderbrekingen van of fouten of vertraging in het verstrekken van informatie of van andere diensten.

Inhoudsopgave

Nieuwe AGVV gepubliceerd.....	4
Algemeen: staatssteun en de AGVV	4
Herziening AGVV 2021 en 2023.....	4
Verhoging van de aanmeldingsdrempels.....	5
TABEL 1	6
TABEL 2.....	8
Regionale steun	17
Regionale stadsontwikkelingssteun.....	17
KMO-steun	17
Risicofinancieringssteun voor KMO's.....	18
Starterssteun	19
Onderzoekinfrastructuur & test- en experimenteerinfrastructuur.....	19
Steun voor innovatieclusters	20
Steun voor het behalen van milieudoelstellingen.....	20
Milieu en vervoer.....	20
Steun ten behoeve van woningcorporaties voor het energie-efficiënter maken van gebouwen	21
Energieprestatiecontracten.....	22
Duurzame energieopwekking	23
Kortingen op milieubelastingen	23
Steun voor sanering en herstel bij milieuschade	24
Investeringssteun voor blokverwarming of koeling	24

Energie-infrastructuur.....	24
Steun voor studies en consultancy diensten op het gebied van milieubescherming en energiezaken.....	24
Steun voor vaste breedbandinfrastructuur	25
Havens	25
Contact	26

Nieuwe AGVV gepubliceerd

Op 9 maart 2023 is de nieuwe Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV) gepubliceerd. De verordening bevat een aantal wijzigingen en is bijvoorbeeld op het gebied van milieusteun sterk uitgebreid. Ook bevat de herziening op veel onderdelen hogere steundrempelwaarden, waardoor er ondanks de huidige inflatie makkelijker steun kan worden verleend. Daarnaast is ook de maximale steunintensiteit voor een aantal vormen van staatssteun gewijzigd. Alle wijzigingen worden in dit overzichtsdokument besproken.

Algemeen: staatssteun en de AGVV

In beginsel is [staatssteun](#) niet toegestaan, tenzij deze van tevoren is [goedgekeurd](#) door de Europese Commissie. Staatssteun kan tot oneerlijke concurrentie op de Europese interne markt leiden. In verschillende [vrijstellingen](#), zoals de AGVV, staat beschreven onder welke voorwaarden staatssteun toch wordt toegestaan. De AGVV bepaalt dat staatssteun die bijdraagt aan bepaalde beleidsdoeleinden zoals milieubescherming en onderzoek, ontwikkeling en innovatie niet eerst goedgekeurd hoeft te worden door de Europese Commissie. Een [kennisgeving](#) aan de Europese Commissie volstaat als de staatssteun wordt verleend op basis van de AGVV. Uiterlijk twintig werkdagen nadat de steunmaatregel in werking treedt, moet de kennisgeving bij de Europese Commissie zijn

afgerond. Als een gemeente of provincie tot de conclusie komt dat steun verleend kan worden op grond van de AGVV en er een kennisgevingsprocedure gestart moet worden, moet er [contact](#) worden opgenomen met het Coördinatiepunt staatssteun van het Kenniscentrum Europa decentraal. In onze [kennisgevingsbarometer](#) vindt u meer informatie over de toepassing van de AGVV door decentrale overheden.

Herziening AGVV 2021 en 2023

De AGVV, welke op 1 juli 2014 in werking trad, is in 2021 voor het laatst aangepast. Met deze aanpassing werden een aantal nieuwe steuncategorieën geïntroduceerd, waaronder steun voor energie-efficiënt projecten in gebouwen, steun voor oplaad- en tankinfrastructuur voor emissiearme wegvoertuigen, steun voor mobiele 4G- en 5G-netwerken, bepaalde trans-Europese infrastructuurprojecten voor digitale connectiviteit en bepaalde vouchers. De destijds toegevoegde steuncategorieën spelen een belangrijke rol in de groene en digitale transitie.

Om deze dubbele transitie verder te ondersteunen, is de AGVV nu wederom op een aantal punten gewijzigd. De steuncategorie duurzame energieopwekking wordt bijvoorbeeld verder gespecificeerd in deze herziening. De in 2021 geïntroduceerde categorie steun voor energie-efficiënte projecten in gebouwen wordt onder de herziening uitgebreid.

Ook op het gebied van milieusteun zijn er een aantal wijzigingen: zo kunnen er door de herziening nu kortingen op milieubelastingen worden gegeven op grond van de AGVV. Voorheen was deze steuncategorie alleen terug te vinden in de desbetreffende richtsnoeren.

De gewijzigde steuncategorieën zullen in dit document uiteengezet en toegelicht worden. Indien een steuncategorie niet wordt vermeld in dit document (in zowel de tabellen als de rest van de tekst), hebben er wat betreft die desbetreffende categorie geen wijzigingen plaatsgevonden. Enkel de gewijzigde steuncategorieën worden weergegeven.

Verhoging van de aanmeldingsdrempels

Om te beginnen is in artikel 4 van de herziene AGVV bepaald dat meerdere aanmeldingsdrempels worden verhoogd. Als steun de relevante aanmeldingsdrempels uit de AGVV overschrijdt, moet de steun gemeld worden bij de Europese Commissie. Als steun onder die drempels blijft dan is de AGVV van toepassing (of kan er gekozen worden om steun te verlenen onder de-minimis regeling). Uit de preambule van de herziene AGVV blijkt al dat de meeste aanmeldingsdrempels met 10% verhoogd vanwege de aanzienlijke inflatie. Voor bepaalde soorten investeringen zijn ook de specifieke drempels verder verhoogd. De exacte verhoogde bedragen worden op de volgende pagina in twee tabellen weergegeven.

TABEL 1

AANMELDINGSDREMPELS (artikel 4 lid 1)	AGVV 2021 (in miljoenen €)	AGVV 2023 (in miljoenen €)
Regionale investeringssteun in totaal	100	110
Regionale investeringssteun Steunintensiteit 10%	N.v.t., voorheen niet gespecificeerd voor percentage steunintensiteit. *	8,25
Regionale investeringssteun Steunintensiteit 15%	N.v.t., voorheen niet gespecificeerd voor percentage steunintensiteit.	12,38
Regionale investeringssteun Steunintensiteit 20%	N.v.t., voorheen niet gespecificeerd voor percentage steunintensiteit.	16,5
Regionale investeringssteun Steunintensiteit 25%	N.v.t., voorheen niet gespecificeerd voor percentage steunintensiteit.	20,63
Regionale investeringssteun Steunintensiteit 30%	N.v.t., voorheen niet gespecificeerd voor percentage steunintensiteit.	24,75
Regionale investeringssteun Steunintensiteit 35%	N.v.t., voorheen niet gespecificeerd voor percentage steunintensiteit.	28,88
Regionale investeringssteun Steunintensiteit 40%	N.v.t., voorheen niet gespecificeerd voor percentage steunintensiteit.	33
Regionale investeringssteun Steunintensiteit 50%	N.v.t., voorheen niet gespecificeerd voor percentage steunintensiteit.	41,25

Regionale investeringssteun Steunintensiteit 60%	N.v.t., voorheen niet gespecificeerd voor percentage steunintensiteit.	49,5
Regionale investeringssteun Steunintensiteit 70%	N.v.t., voorheen niet gespecificeerd voor percentage steunintensiteit.	57,75

***In de herziening van 2021 is wat betreft de
aanmeldingsdrempel voor regionale investeringssteun geen
onderscheid gemaakt tussen steunintensiteiten. In de
herziening van 2023 is dit onderscheid wel gemaakt: de
aanmeldingsdrempel is nu afhankelijk van de
steunintensiteit.**

TABEL 2

Aanmeldingsdrempels (artikel 4 lid 1)	AGVV 2021 (in miljoenen €)	AGVV 2023 (in miljoenen €)
(b) regionale stadsontwikkelingssteun (zoals bedoeld in Artikel 16(3) (per project)	20	22
(c) investeringssteun voor kmo's (per onderneming per investeringsproject)	7,5	8,25
(d) consultancysteun voor kmo's (per onderneming per project)	2	2,2
(e) steun aan kmo's t.b.v. deelname aan beurzen (per onderneming per jaar)	2	2,2
(f) steun aan kmo's t.b.v. samenwerkingskosten door deelname aan projecten voor Europese territoriale samenwerking (ETC) (per onderneming per project) (Artikel 20); voor steun aan ondernemingen voor deelname aan ETC projecten (per onderneming per project)(Artikel 20a)	2; 20 000	2,2; 22 000
(g) risicofinancieringssteun (per onderneming)	15	16,5
(h) steun t.b.v. startersbedrijven	Vastgelegd in art. 22	Vastgelegd in art. 22

Art. 22(3)(a) leningen (per onderneming)		
Niet-marktconforme leningen aan startups met looptijd van maximaal 10 jaar;	1	1,1
Leningen aan ondernemingen die voldoen aan voorwaarden van artikel 107, lid 3 onder c) van het VWEU;	1,5	1,65
Leningen aan ondernemingen die voldoen aan voorwaarden van artikel 107, lid 3 onder a) van het VWEU	2	2,2
22(3)(b) garanties (per onderneming)		
Garanties met premies die niet marktconform zijn, met looptijd van 10 jaar;	1,5	1,65
Garanties aan ondernemingen die voldoen aan voorwaarden van artikel 107, lid 3 onder c) van het VWEU	2,25	2,48
Garanties aan ondernemingen die voldoen aan voorwaarden van artikel 107, lid 3 onder a) van het VWEU	3	3,3

<p>22(3)(c) subsidies (per onderneming)</p> <p>Subsidies met inbegrip van eigenvermogens- of quasi-eigenvermogensinvesteringen, rentekortingen en kortingen op de garantiepremies;</p> <p>Subsidies aan ondernemingen die voldoen aan voorwaarden van artikel 107, lid 3 onder c) van het VWEU;</p> <p>Het plafond voor subsidies aan ondernemingen die voldoen aan voorwaarden van artikel 107, lid 3 onder a) van het VWEU</p>	<p>0,4</p> <p>0,6</p> <p>0,8</p>	<p>0,5</p> <p>0,75</p> <p>1</p>
<p>22(3)(d) belastingvoordelen (bruto subsidie equivalent; per onderneming);</p> <p>Voor ondernemingen die voldoen aan de voorwaarden van artikel 107, lid 3 onder c) van het VWEU;</p> <p>Voor ondernemingen die voldoen aan de voorwaarden van artikel 107, lid 3 onder a) van het VWEU</p>	<p>Steuncategorie niet opgenomen.</p>	<p>0,5</p> <p>0,75</p> <p>1</p>

22(7) steun voor de overdracht van intellectueel eigendom of verschaffing van toegang daartoe (om niet of onder de marktwaarde)	Steuncategorie niet opgenomen.	80
(i) steun voor onderzoek en ontwikkeling:		
i) overwegend fundamenteel onderzoek	40	55
ii) overwegend industrieel onderzoek	20	35
iii) overwegend experimenteel onderzoek	15	25
vi) steun voor technische haalbaarheidsstudies ter voorbereiding van onderzoeksactiviteiten	7,5	8,25
xi) zie artikel 25e Steun ten behoeve van de co-financiering van projecten die ondersteund worden door het European Defence Fund of het European Defence Industrial Development Programme (mln per onderneming per project)	Steuncategorie niet opgenomen.	80

(j) investeringssteun voor onderzoeksinfrastructuur	20	35
(j α) investeringssteun voor test- en experimenteerfaciliteiten (per faciliteit)	Steuncategorie niet opgenomen.	25
(k) steun voor innovatieclusters (per cluster)	7,5	10
(l) innovatiesteun voor kmo's (per onderneming per project)	5	10
(m) steun voor proces- en organisatie-innovatie (per onderneming per project)	7,5	12,5
(n) opleidingssteun (per opleidingsproject)	2	3
(o) steun voor aanwerving kwetsbare werknemers (per onderneming per jaar)	5	5,5
(p) steun in de vorm van loonsubsidies tbv tewerkstelling werknemers met een handicap (per onderneming per jaar)	10	11
(q) steun ter compensatie van bijkomende kosten voor tewerkstelling werknemers met een handicap (per onderneming per jaar)	10	11

(r) steun ter compensatie van kosten voor de begeleiding van kwetsbare werknemers (per onderneming per jaar)	5	5.5
(s) investeringssteun voor milieubescherming (per onderneming per investeringsproject)	15	30
(Sa) steun voor infrastructuur en opslag als bedoeld in artikel 36(5)	Steuncategorie niet opgenomen.	25
(Sb) investeringssteun voor oplaad- of tankinfrastructuur zoals bedoeld in artikel 36a(1) en (2) (per onderneming per jaar)	15; in het geval van regelingen, een gemiddeld jaarlijks budget van maximaal 150	30; in het geval van regelingen, een gemiddeld jaarlijks budget van maximaal 300
(Sc) investeringssteun voor de gecombineerde verbetering van energie- en milieuprestaties van gebouwen als bedoeld in artikelen 38a(7) en 39(2a)	30	30
(Sd) steun voor de facilitering van aanbesteden van energieprestatie als bedoeld in artikel 38b	30	30
(Se) investeringssteun voor energie-efficiëntieprojecten in gebouwen, in de vorm van financiële instrumenten als bedoeld in artikel 39 (5)	15 per project indien het gaat om leningen of garanties; 30 in het geval van gecombineerde investeringen zoals bedoeld in art. 39(2)(a)	25 per project indien het gaat om leningen of garanties; 30 in het geval van gecombineerde investeringen zoals bedoeld in art. 39(2)(a)

(Sf) steun in de vorm van vermindering van milieubelastingen of -heffingen zoals bedoeld in Artikel 44a	Steuncategorie niet opgenomen.	50
(Sg) steun aan micro-ondernemingen in de vorm van publieke interventies t.b.v. levering van elektriciteit, gas of warmte zoals bedoeld in Artikel 19c	Steuncategorie niet opgenomen.	0,2 per onderneming per jaar; 0,025 voor ondernemingen in de primaire productie van landbouwproducten; 0,030 voor ondernemingen in de visserij en aquacultuursector
(Sh) steun aan kmo's in de vorm van tijdelijke publieke interventies t.b.v. levering van elektriciteit, gas of warmte ter compensatie van de prijsstijgingen als gevolg van de Russische agressie in Oekraïne, zoals bedoeld in Artikel 19d	Steuncategorie niet opgenomen.	2 per onderneming per jaar; 0,25 voor kmo's in de landbouwproductie; 0,3 voor kmo's in de visserij en aquacultuursectoren
(t) investeringssteun t.b.v. energie-efficiëntieprojecten	10	-
(u) investeringssteun voor de sanering van verontreinigde terreinen	20	-
(v) exploitatiesteun t.b.v. productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen (artikel 42) en exploitatiesteun ter bevordering van energie uit hernieuwbare energiebronnen en hernieuwbare waterstof in kleinschalige installaties (artikel 43)	15; gecombineerd budget alle onder art. 42 vallende regelingen 150 per jaar	30; gecombineerd budget alle onder art. 42 en 43 vallende regelingen 300 per jaar

(w) steun voor stadsverwarming of -koeling (per onderneming per investeringsproject)	20	50
(x) steun voor energie-infrastructuur (per onderneming per investeringsproject)	50	70
(y <i>d</i>) steun tbv backhaul-netwerken (per project)	Niet van toepassing,	100 indien het gaat om een subsidie; 150 indien vormgegeven als financieel instrument
(z) investeringssteun voor cultuur en instandhouding van het erfgoed (per project); exploitatiesteun voor cultuur en instandhouding van het erfgoed (per onderneming per jaar)	150 voor investeringssteun per project; 75 voor exploitatiesteun per onderneming	165 voor investeringssteun per project; 82,5 voor exploitatiesteun per onderneming
(aa) steunregelingen voor audiovisuele netwerken (per regeling per jaar)	50	55
(bb) investeringssteun voor sportinfrastructuur en multifunctionele infrastructuur; exploitatiesteun voor sportinfrastructuur (per voorziening per jaar)	30 voor investeringssteun, of de totale kosten indien deze meer bedragen dan 100 per project; 2 voor exploitatiesteun per infrastructuurvoorziening per jaar	33 voor investeringssteun, of de totale kosten indien deze meer bedragen dan 110 per project; 2,2 voor exploitatiesteun per infrastructuurvoorziening per jaar
(cc) investeringssteun voor lokale infrastructuurvoorzieningen	10, of de totale kosten indien deze meer dan 20 bedragen voor dezelfde infrastructuurvoorziening	11, of de totale kosten indien deze meer dan 22 bedragen voor dezelfde infrastructuurvoorziening

(ee) steun voor zeehavens (per project)	130, of 150 indien de zeehaven deel uitmaakt van een Core Network Corridor	143, of 165 indien de zeehaven deel uitmaakt van een Core Network Corridor
(ff) steun voor binnenhavens (per project)	40, of 50 indien de binnenhaven deel uitmaakt van een Core Network Corridor	44, of 55 indien de binnenhaven deel uitmaakt van een Core Network Corridor

Regionale steun

Artikel 13 bepaalt de kaders waarbinnen regionale steun rechtmatig kan worden toegekend. Er worden nieuwe steuncategorieën geïntroduceerd voor de regionale steun aan de scheepsbouwsector en aan de synthetische vezelindustrie (voorheen uitgezonderd van het toepassingsgebied van de AGVV). De bruinkoolindustrie wordt onder de nieuwe AGVV uitgezonderd van regionale steun. De breedbandsector wordt, met uitzondering van regionale exploitatiesteunprogramma's, ook uitgesloten van de mogelijkheid om regionale steun te verlenen. Aan het einde van dit document wordt de onder de nieuwe AVGG beperkte mogelijkheid tot steun voor breedband onder artikel 52 verder toegelicht.

Artikel 15 geeft in de herziene AGVV enkele mogelijkheden om milieueisen te verbinden aan regionale exploitatiesteun voor goederen geproduceerd in dunbevolkte gebieden. Zo mogen aanvullende vervoerskosten gebaseerd worden op de vervoermiddelen die de laagste kostprijs opleveren voor het vervullen van de milieueisen. De voorwaarden voor regelingen voor regionale exploitatiesteun die dient ter voorkoming of vermindering van de ontvolking, gaan nu ook gelden voor de dunbevolkte gebieden (voorheen gingen deze voorwaarden alleen op voor *zeer* dunbevolkte gebieden).

Regionale stadsontwikkelingssteun

Wat betreft de vrijstelling voor regionale stadsontwikkelingssteun op grond van artikel 16 is de steunintensiteit verlaagd. De ondergrens voor het aandeel private investeringen per stadsontwikkelingsfonds of stadsontwikkelingsproject wordt verlaagd van 30% naar 20% van de totale financiering. Het mogelijke overheidsaandeel wordt daarmee dus met 10% verhoogd.

KMO-steun

Op het gebied van steun voor kleine en middelgrote ondernemingen zijn er veel wijzigingen. Deze wijzigingen hebben betrekking op een aantal verschillende artikelen. De belangrijkste wijzigingen volgen hieronder:

- Wat betreft artikel 17 zijn in de beschrijving van de twee categorieën in aanmerking komende investeringskosten (1. materiële en/of immateriële activa en 2. geraamde loonkosten voor rechtstreeks gecreëerde banen) eenmalige niet-afschrijfbaar kosten opgenomen. Ook is de mogelijkheid van het combineren van kosten voor activa en geraamde loonkosten tot een maximum van de hoogste van die twee posten toegevoegd. Daarnaast is een nieuwe bepaling opgenomen met voorwaarden voor kosten gerelateerd aan de lease van materiële activa: er geldt nu een leasetermijn van tenminste 3 jaar voor grond en gebouwen. Voor fabrieken of machines

geldt dat de lease de vorm van een financiële lease moet hebben, naast een verplichting voor de begunstigde van de steun tot aankoop van de activa bij aflopen van de leasetermijn.

- Onder artikelen 19a en 19b, die zien op steun voor kosten die voortkomen uit de participatie van KMO's in lokale ontwikkelingsprojecten, vervalt de steunmogelijkheid voor kosten gemaakt door kmo's voor projecten van operationele groepen van het Europees Partnerschap voor Innovatie voor productiviteit en duurzaamheid in de landbouw (EIP).
- Een nieuwe mogelijkheid, onder artikel 19c, voor kmo-steunmaatregelen betreft steun voor micro-ondernemingen in de vorm van publieke interventie (bijstand vanuit een decentrale overheid) voor de levering van elektriciteit, gas of warmte. Deze interventies dienen een verlaging van de kostprijs die leveranciers aan micro-ondernemingen berekenen tot gevolg hebben, of betalingen aan micro-ondernemingen of hun leveranciers, per eenheid elektriciteit, gas of warmte.
- Artikel 19d bevat een nieuwe mogelijkheid voor tijdelijke steunmaatregelen aan kmo's en/of hun leveranciers in de vorm van publieke interventie voor de levering van elektriciteit, gas of warmte om de gevolgen van prijsverhogingen die het gevolg zijn van de Russische invasie in Oekraïne af te zwakken. Het betreft

compensatie tot maximaal 70% van het energie-, gas- of warmteverbruik van de betreffende kmo.

- Onder artikel 28 worden enkele voor steun in aanmerking komende kostensoorten toegevoegd. In geval van innovatiesteun voor kmo's komen de kosten verbonden aan diensten geleverd door onderzoeks- en kennisverspreidingsorganisaties, onderzoeksinfrastructuur, test- en experimentele infrastructuur en innovatieclusters nu ook onder de vrijstelling te vallen.

Risicofinancieringssteun voor KMO's

Het voormalige artikel 21 AGVV zag toe op risicofinancieringssteun ten behoeve van kmo's en is in de herziening opgesplitst in twee artikelen. Het nieuwe artikel 21 ziet op steun verstrekt aan en door een financiële intermediair. Artikel 21a ziet op de fiscale stimulansen aan onafhankelijke particuliere investeerders die direct of indirect investeren in kmo's.

Beide artikelen geven duidelijkere voorwaarden voor steunverlening. In artikel 21 heeft een verruiming plaatsgevonden van het begrip in aanmerking komende onderneming. De onderneming mag minder dan 10 jaar na registratie actief op de markt zijn of minder dan 7 jaar na de eerste commerciële verkoop. Indien sprake is geweest van een fusie of overname binnen deze termijnen, dan dienen alle

hierbij betrokken ondernemingen meegenomen te worden in de toetsing. Hierop geldt een uitzondering: indien de omzet van de overgenomen of gefuseerde onderneming minder dan 10% bedraagt van de omzet van de overnemende onderneming in het boekjaar voorafgaand aan de fusie.

Steun ten gunste van kmo's in de vorm van fiscale stimulansen voor particuliere investeerders kan direct of indirect plaatsvinden. Indien de particuliere investeerder indirect risicofinanciering verstrekt via een financiële intermediair, neemt de in aanmerking komende investering de vorm aan van de verwerving van aandelen of deelnemingen in de financiële intermediair, die op zijn beurt risicofinanciering verstrekt aan in aanmerking komende ondernemingen overeenkomstig artikel 21. De fiscale stimulans dient in dat geval verstrekt te worden aan de particuliere investeerder en dus niet aan de financiële intermediair. Een directe investering betreft de verwerving van nieuw uitgegeven gewone aandelen met volledig risico door een in aanmerking komende onderneming. Hieronder vallen dus niet preferente aandelen.

Starterssteun

De criteria onder artikel 22, dat steun aan 'startups' regelt, worden versoepeld. Voorheen waren enkele steunvormen uitgesloten van de uitzondering, zoals steun aan startups die activiteiten van andere ondernemingen hebben overgenomen of steun aan startups die uit een fusie of overname

voortkwamen. Hiervoor zijn nu bescheiden steunmogelijkheden gecreëerd, voor die gevallen waar het gaat om een kleine omzetverhoging als gevolg van overname of fusie.

Er zijn verder twee nieuwe categorieën starterssteun opgenomen in artikel 22. De eerste categorie betreft fiscale stimuleringsmaatregelen voor ondernemingen die opgericht zijn in gebieden die voldoen aan de voorwaarden aan Artikel 107(3) (c) en Artikel 107 (3) (a) van het VWEU. De tweede categorie betreft starterssteun in de vorm van de overdracht van intellectueel eigendom of verschaffing van toegang daartoe onder specifieke voorwaarden.

Artikel 24 bevat de uitzondering voor steun ten behoeve van scoutingkosten. Steun aan kosten voor investeringsonderzoek wordt nu opgenomen onder artikel 24, onder voorwaarde van openbaarmaking van de resultaten binnen drie maanden na verspreiding aan cliënten. Investeringsonderzoek moet nu ook voldoen aan de voorwaarden van de artikelen 36 en 37 van de Gedelegeerde Verordening (EU) 2017/565.

Onderzoeksinfrastructuur & test- en experimenteerinfrastructuur

Steun voor onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten, omvat in de herziene versie een alternatieve vereenvoudigde kostenbenadering in artikel 25 voor de bepaling van de in

aanmerking komende kosten. Tevens bevat artikel 25 nu meer opties om steunintensiteiten te verhogen.

Ook is er naast artikel 26 AGVV, dat toeziet op investeringssteun voor onderzoek infrastructuur, een nieuw artikel ingevoegd dat is toegespitst op investeringssteun voor test- en experimenteerinfrastructuur. Hiermee worden de artikelen voor steun aan de infrastructuur in lijn gebracht met de categorieën voor onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten van artikel 25 lid 2 van de AGVV.

Steun voor innovatieclusters

In artikel 27 is een belangrijke verandering doorgevoerd wat betreft de (rechts)persoon aan wie in het geval van een innovatiecluster steun kan worden verleend. Er kan nu zowel steun worden verleend aan de eigenaar van het innovatiecluster als de exploitant van het innovatiecluster.

Steun voor het behalen van milieudoelstellingen

Voor het behalen van milieudoelstellingen zijn de artikelen in de AGVV vooral verder gespecificeerd en waar mogelijk gesplitst in aparte artikelen per doelstelling. Het algemene artikel 36 is in lijn gebracht met de in de preambule al genoemde Europese wetgeving aangaande Fit for Fifty Five en de Green Deal. In het bijzonder houdt dit in dat steun ten aanzien van productiemiddelen ten bate van fossiele brandstoffen, of die gebruik maken van fossiele brandstoffen,

niet langer mogelijk is. Een uitzondering bestaat waar de inzet van deze middelen alsnog tot een milieuwinst leiden die op andere wijze niet behaald kan worden. Het afvangen en opslaan, of op een andere manier gebruiken van, CO₂ kan nu steun ontvangen. Ook is het duidelijk dat de waterstof economie door de nieuwe AGVV een impuls moet kunnen krijgen. Het aanleggen van installaties en transportnetwerken kan steun ontvangen. Ook de distributienetwerken voor waterstof en andere duurzame energiedragers ten bate van bijvoorbeeld vervoer, kunnen in aanmerking komen voor een vrijstelling van notificatie.

Verdere specifieke veranderingen zijn bijvoorbeeld het feit dat het verbod op het geven van steun wanneer dit ten doel heeft om aan Europese normen te voldoen, onder voorwaarden niet meer van toepassing is. De algemene regel blijft bestaan, echter is het mogelijk om steun te verlenen tot 18 maanden voor de inwerkingtreding van nieuwe Europese normen. Hierdoor wordt het mogelijk om ondernemingen helpen om op tijd aan toekomstige standaarden te voldoen. Daarnaast wordt biomassa niet als een duurzame brandstof aangemerkt ten aanzien van staatssteunverlening.

Milieu en vervoer

Met artikel 36a en b zijn er specifieke artikelen gekomen voor het verlenen van steun voor het aanleggen van elektrische of waterstof netwerken ten behoeve van vervoersmiddelen, en

voor het vervangen vervoersmiddelen met een duurzamer alternatief. De artikelen geven vooral een verduidelijking van de rekenmethoden die dienen te worden toegepast voor het bepalen van de voor steun in aanmerking komende kosten. Daarnaast is het van belang om op te merken dat artikel 36a dieper ingaat op de aard van de aangelegde netwerken. Zo is steun bij een gemengd publiek/privaat oplaad of hervulnetwerk alleen mogelijk voor het publieke gedeelte en zijn uitbaters van deze netwerken deels beperkt in diversificatie van tarifiering voor hun eindgebruikers wanneer zij steun hebben ontvangen. Een kleine maar interessante toevoeging is de mogelijkheid om lokale en kleinschalige energieproductie en opslag -faciliteiten vrij te stellen van notificatie, wanneer de productie van deze faciliteit volledig wordt aangewend voor het voorzien van energie aan het steun ontvangende netwerk.

Steun ten behoeve van woningcorporaties voor het energie-efficiënter maken van gebouwen

De mogelijkheden voor steun voor energie-efficiëntie in gebouwen wordt onder de herziening uitgebreid. Artikel 38 van de AGVV kon voorheen gebruikt worden om ondernemingen in staat te stellen energiebesparing in gebouwen te realiseren: met de herziening worden gebouwen uitgesloten van dit artikel. Er is echter wel een nieuw artikel opgenomen over energie-efficiëntie maatregelen ten behoeve van gebouwen. Eén van de voorwaarden van dit artikel is dat de desbetreffende steun niet mag worden verleend wanneer de

verbeteringen aan het gebouw worden uitgevoerd om ervoor te zorgen dat ondernemingen voldoen aan de al eerder vastgestelde en al geldende Unienormen. Er kan nu wél steun worden verleend voor investeringen die zijn gedaan om te voldoen aan vastgestelde maar nog niet van kracht zijnde Unienormen.

Wanneer de relevante Unienormen minimumnormen voor energieprestaties zijn, moet de steun worden verleend voordat de normen verplicht worden voor de betrokken ondernemingen. In dat geval moet de steunverstrekker ervoor zorgen dat de begunstigden een nauwkeuring renovatieplan en tijdschema overleggen waaruit blijkt dat de renovatie ten minste voldoende is om naleving van de minimale Unienormen te waarborgen. Wanneer de relevante Unienormen verschillen van de minimumnormen voor energieprestaties, moet de investering ten minste 18 maanden voor de Unienorm in werking treedt zijn uitgevoerd en afgerond. Het is dus goed om na te gaan of er al Unienormen gelden ten aanzien van de voorgenomen energie-efficiëntie maatregelen.

Verder is de lijst van investeringen die hiermee gecombineerd kunnen worden uitgebreid ten opzichte van hetgeen wat eerder was opgenomen in artikel 38 van de AGVV. Zo is nu onder meer de opwekking van koeling uit hernieuwbare energiebronnen opgenomen, de aansluiting op een energie-

efficiënt stadsverwarming- en/of koelingssysteem en de investeringen in groene daken en apparatuur voor het vasthouden en gebruiken van regenwater opgenomen.

Onder artikel 38a valt ook steun die wordt verleend voor de verbetering van de energie-efficiëntie van verwarming of koelapparatuur in het gebouw. Steun voor de installatie van apparatuur gestookt op fossiele brandstoffen is daarentegen niet vrijgesteld van de aanmeldingsplicht. Ook zijn er nieuwe percentages ten aanzien van de steunintensiteit opgenomen en kan de steunintensiteit op meerdere gronden worden verhoogd. In beginsel mag de steun niet meer zijn dan 30% van de in aanmerking komende kosten. Dit wordt verlaagd naar 20% indien het minder dan 18 maanden voor de nieuwe van kracht wordende Unienormen wordt verleend. Wanneer het gaat om de installatie of vervanging van een onderdeel van het gebouw (lees: technisch bouwsysteem of een onderdeel van de bouwschil), mag de steun niet hoger zijn dan 25% van de in aanmerking komende kosten en slechts 15% indien het minder dan 18 maanden voor de nieuwe van kracht wordende Unienormen wordt verleend.

De steunintensiteit kan op de volgende gronden verhoogd worden voor:

- Investeringsaanpak met 10 à 20% afhankelijk van de omvang van de onderneming

- investeringen in steungebieden die voldoen aan de voorwaarden in artikel 107(3)(a) VwEU met 15%;
- investeringen in steungebieden die voldoen aan de voorwaarden in artikel 107(3)(c) VwEU met 5%;
- steun die leidt tot een verbetering van de energieprestatie van het gebouw gemeten in primaire energie van ten minste 40 % in vergelijking met de situatie vóór de investering met 15%. Deze verhoging is niet van toepassing wanneer de investering de energieprestatie van het gebouw niet verbetert tot boven het niveau dat wordt opgelegd door minimumnormen die van kracht worden binnen minder dan 18 maanden vanaf het moment waarop de investering wordt uitgevoerd en afgerond.

Artikel 38a is niet het enige artikel dat van toepassing is op de verbetering van energie-efficiëntie van gebouwen. Art. 39 AGVV is specifiek gericht op de financiering van energie-efficiëntieprojecten. Onder dit artikel is een subsidie niet toegestaan; de steun wordt verleend aan een financiële intermediair. De voorwaarden van artikel 39 zijn in lijn gebracht met artikel 38a.

Energieprestatiecontracten

Ten aanzien van energieprestatiecontracten wordt er met de herziening een nieuw artikel opgenomen. Energieprestatiecontracten zijn contracten tussen een

begunstigde en een aanbieder van maatregelen ter verbetering van de energie-efficiëntie. Artikel 38b bepaalt dat steun kan worden toegekend aan kmo's en midcap die maatregelen aanbieden ter verbetering van energiestatistiek, om zo de inzet van energiematregelen te bevorderen. De steun kan worden verstrekt middels een lening of garantie, of een ander financieel product dat gericht is op financiering van de aanbieder.

Duurzame energieopwekking

Steun voor duurzame energieopwekking wordt verder gespecificeerd en daarmee in lijn gebracht met de Europese duurzaamheidsdoelstellingen. Dit betekent dat "duurzame opwekking" wordt verfijnd, waarbij biomassa wordt uitgesloten en waterstof alleen in de mix kan worden meegenomen wanneer deze op een duurzame/groen wijze is verkregen. Investeringssteun is in de herziening niet alleen maar van toepassing op nieuw op te stellen installaties. Ook het reviseren van oude installaties om deze naar duurzame opwekking van energie over te laten schakelen is nu mogelijk.

Bij exploitatiesteun is het systeem van aanbestedingen sterk aangepast zodat strenge doelstellingen behaald worden. Het verbod om in de aanbesteding specifieke technologieën te verlangen is ook aangepast en ziet nu minder op het belang van de stabiliteit van het netwerk, alhoewel dit nog steeds een grond is, en meer op het behalen van flankerende (milieu)

doelstellingen. Een toevoeging voor, bijvoorbeeld, energiegemeenschappen betreft de mogelijkheid om kleine installaties rechtstreekse prijscompensatie te verlenen en vrij te stellen van de verplichting om de opgewekte energie op de vrije markt aan te bieden.

Kortingen op milieubelastingen

De steuncategorie kortingen op milieubelastingen en parafiscale heffingen wordt met de herziening onderdeel gemaakt van de AGVV. Artikel 44a is toegevoegd naar aanleiding van het al bestaande artikel hieromtrent in de richtsnoeren staatssteun voor milieubescherming, waarin een korting op milieubelastingen verenigbaar kon worden geacht met de interne markt onder bepaalde voorwaarden.

De heffingskorting moet een hoger niveau van milieubescherming bereiken. Daarnaast moeten de ondernemingen zonder deze korting hun economische activiteiten niet kunnen uitoefenen. Dit is het geval wanneer de productiekosten voor deze ondernemingen aanzienlijk zouden stijgen als gevolg van de milieubelasting zonder dat zij die verhoging kunnen doorberekenen aan hun klanten. Het bruto-subsidie-equivalent van de steun mag niet hoger zijn dan 80% van het nominale belastingtarief of heffing.

Steun voor sanering en herstel bij milieuschade

Met de inwerkingtreding van de nieuwe AGVV is niet alleen het saneren van verontreinigde terreinen vrijgesteld van notificatie van steun. Artikel 45 ziet nu ook op het herstel van biodiversiteit en ecosystemen, en voor het toepassen van natuureigen oplossingen voor klimaatadaptatie en mitigatie. Er is daarnaast nu expliciet in het artikel opgenomen dat het vervuiler betaald-principe, zoals vastgelegd in de milieuaansprakelijkheidsrichtlijn (2004/35/EG) voorop staat. Schade die verhaalt kan worden op een vervuiler kan niet onder de voor steun in aanmerking komende kosten worden geschaard. Het artikel maakt een onderscheid tussen het herstel van schade en ecosystemen, wat een 100% steunintensiteit behelst, en voor investeringen in adaptatie en mitigatie, welke 70% aan steunintensiteit kennen (ook hier geldt een KMO opslag).

Investeringssteun voor blokverwarming of koeling

Ten aanzien van de mogelijke steun voor het opzetten of verbeteren van blokverwarming en/of koeling is artikel 46 voornamelijk verduidelijkt met technische eisen. Deels is dit gelijk aan de overige artikelen over energieopwekking, waar de definities voor hernieuwbaar worden verduidelijkt met een link naar de Hernieuwbare Energie Richtlijn (2018/2001/EU), maar hier wordt ook een expliciete verwijzing gemaakt naar de voorwaarden voor het gebruik van afvalverbranding als bron van warmte. Dit dient alleen te gebeuren wanneer de

Kaderrichtlijn Afvalstoffen het toelaat. Een punt om op te merken is dat de toegestane steunintensiteit voor deze projecten naar beneden is gebracht naar 30% van de in aanmerking komende kosten. Dit omdat het oude percentage van 45% nu alleen te behalen is als er voor de warmte of koeling uitsluitend hernieuwbare energie wordt gebruikt.

Energie-infrastructuur

In artikel 48 van de herziening, dat ziet op de investeringssteun voor energie-infrastructuur, is de uitzondering op de vrijstelling van de aanmeldingsplicht voor olie-infrastructuur komen te vervallen. Olie-infrastructuur is niet langer onderdeel van de definitie voor energie-infrastructuur (zie artikel 1 lid 1 punt 130 van de herziening) en valt daardoor niet langer onder dit artikel. Waterstof daarentegen is toegevoegd aan de definitie voor energie-infrastructuur. Toegevoegd is ook dat steun voor gas-infrastructuur alleen onder de vrijstelling kan worden gebracht indien de infrastructuur in kwestie bestemd is voor het gebruik van waterstof en/of hernieuwbare gassen, of wordt gebruikt voor het vervoer van meer dan 50% waterstof en hernieuwbare gassen.

Steun voor studies en consultancy diensten op het gebied van milieubescherming en energiezaken

Steun ten behoeve van milieustudies wordt aangevuld met consultancy diensten in artikel 49 AGVV. Toegevoegd wordt ook dat steun kan worden verleend ongeacht of de

bevindingen van de studie of consultancy dienst worden gevolgd door een investering die op grond van deel 7 van de AGVV, dat toeziet op steun voor milieubescherming, voor steun in aanmerking komt.

Steun voor vaste breedbandinfrastructuur

In de herziening van artikel 52 AGVV, voor steun voor vaste breedbandnetwerken, wordt het behalen van de verhoogde drempelsnelheden vanaf nu bepaald op het piekmoment. Het piekmoment is het uur waarop de netwerkbelasting gewoonlijk maximaal is. In alle artikelen over steun voor vaste breedbandinfrastructuur worden verbeterde waarborgen ingebouwd. Een van die waarborgen betreft bijvoorbeeld de openbaarmaking van de verkregen informatie via de website op zowel nationaal als regionaal niveau en de boekhouding op het niveau van de begunstigde om overcompensatie of kruissubsidiëring te voorkomen.

Ook wordt er een artikel toegevoegd aan de steun voor vaste breedbandinfrastructuur. Artikel 52d ziet op steun voor backhaul netwerken. Een backhaul-netwerk is het deel van een breedbandnetwerk dat het toegangsnetwerk verbindt met het back-bone netwerk en dat geen directe toegang biedt aan eindgebruikers.

Havens

De vrijstelling onder artikel 56 ter en 56 quater van de AGVV geldt niet langer voor de bouw, installatie of modernisering van tankinfrastructuur die schepen voorziet van fossiele brandstoffen. Steun voor oplaad- of tankinfrastructuur ten aanzien van elektriciteit, waterstof, ammoniak of methanol valt wel onder de vrijstelling.

Contact

Heeft u verdere suggesties, vragen of opmerkingen naar aanleiding van dit document? Neem gerust contact met ons op via onze [helpdesk](#): wij zijn telefonisch bereikbaar van ma t/m woe (tussen 09:00u en 12:00u), via ons [helpdeskformulier](#) en per mail (helpdesk@europadecentraal.nl).



KENNISCENTRUM
EUROPA
DECENTRAAL

Contact met Europa Decentraal

info@europadecentraal.nl

www.europadecentraal.nl

De dienstverlening van Kenniscentrum Europa Decentraal beperkt zich tot het verlenen van eerstelijns advies. Wij kunnen geen bindende en gedetailleerde uitspraak doen. Wel kunnen we proberen u aan de hand van relevante informatie verder op weg te helpen. Als u toch behoefte heeft aan een volledig juridisch advies om meer zekerheid en duiding te verkrijgen voor uw specifieke situatie kunt u overwegen een juridisch adviesbureau in te schakelen.